Actualisatie omgevingsvisie Ermelo

Samenvatting opbrengst bijeenkomst met maatschappelijke organisaties

13 oktober 2026

LOS · ruimte maak je samen

gemeente ermelo

INTRODUCTIE

De gemeente Ermelo is bezig met het actualiseren van de Omgevingsvisie. Daarin worden de doelen en ambities bepaald voor de ruimtelijke ontwikkeling van Ermelo tot 2050. Waar bouwen we woningen en werkplekken, hoe versterken we het landschap en de natuur, en hoe leven we samen in de toekomst? Dat zijn een aantal van de vragen die in de omgevingsvisie aan de orde komen.

Op 13 oktober organiseerde de gemeente Ermelo de eerste bijeenkomst voor maatschappelijke organisaties om over de toekomstige inrichting van Ermelo van gedachte te wisselen. Doel van de bijeenkomst was om te reflecteren op de kernwaarden, doelen en opgaven die tot nu toe benoemd zijn in de notitie 'Omgevingsvisie 2.0, Op weg naar Ermelo in 2050'.

De bijeenkomst bestond uit de volgende twee onderdelen:

- Tijdens het eerste deel is een toelichting gegeven op de aanpak en de kernwaarden, doelen en opgaven die tot nu toe zijn benoemd. Vervolgens hebben de aanwezigen daarop hun reactie kunnen geven door aan te geven waar men zich wel en niet in herkent.
- Het tweede deel bestond uit twee aparte groepsgesprekken waar in een kleinere setting nader is ingegaan op de kernwaarden, doelen en opgaven.

De volgende maatschappelijke organisaties waren bij de bijeenkomst aanwezig:

- Vereniging Historisch Ermeloo
- Wijkvereniging Ermelo-West
- Fietsersbond
- Bedrijvenkring Ermelo
- Uwoon
- 's Heerenloo
- Ermelose Jongeren Raad
- Buurtvereniging Speuld e.o.
- GGD Noord- en Oost-Nederland
- Natuurmonumenten
- Buurtvereniging Horst en Telgt
- Stichting Behoud Historisch Telgter Eng
- Veiligheidsregio Noord en Oost-Nederland

Hierna volgt per onderdeel een samenvatting van de opbrengst die we tijdens de bijeenkomst hebben opgehaald. De opbrengst van de bijeenkomst wordt gebruikt om de volgende stappen te zetten voor actualisatie van de omgevingsvisie.

DEEL 1 PLENAIRE TOELICHTING EN GESPREK

Tijdens het eerste deel is een plenaire toelichting gegeven op de aanpak, kernwaarden, doelen en opgaven. Daarna konden aanwezigen daarop reageren. In algemene zin werden de genoemde kernwaarden en doelen herkend. Wel werd de ene kernwaarde herkenbaarder of urgenter gevonden dan de andere. 'Het natuurlijk systeem van water, bodem en landschap als fundament' en 'samenredzaamheid en voldoende ontplooiingskansen voor inwoners' werden het meest herkend. De mate waarin 'bijdragen aan een veilige, stabiele en duurzame samenleving' werd herkend was wisselend.

Meest herkenbaar aan de kernwaarden

- De sociale aspecten die zijn genoemd, vooral de aandacht voor samenredzaamheid en het woningaanbod voor inwoners uit Ermelo. Ermelo is en blijft een gemeente met een dorps karakter waar mensen elkaar kennen en naar elkaar omkijken.
- De blauwe (water) en groene verbindingen en de aandacht voor het natuurlijk systeem. Het landschap en de natuur hoort bij het DNA van Ermelo en dient als basis voor de toekomst.

Minst herkenbaar aan de kernwaarden

- De verantwoordelijkheid voor defensie als onderdeel van de bijdrage aan veiligheid. Op zich onderkennen de aanwezigen dat deze opgave er ligt, maar als kernwaarde gaat het wat ver.
- De bijdrage van Ermelo aan de voedselzekerheid vindt een deel van de aanwezigen wat ver gaan of te eng geformuleerd. De landbouw wordt wel belangrijk gevonden, maar meerdere aanwezigen vinden de rol van de landbouw in duurzaamheid belangrijker. Dat zou de inzet moeten zijn.
- Het centrum als dorpshart. Enkele aanwezigen wijzen erop dat het centrum deze rol al heeft en dat daar niet zo'n grote opgave ligt. Het behoud van het dorpscentrum als 'hart' is wel belangrijk.

Toevoegingen aan de kernwaarden

- De manier waarop werkgelegenheid is benoemd is wat mager. Economie mag wat steviger neergezet worden en een belangrijkere plek innemen. Het bedrijfsleven heeft in economische zin een grotere invloed dan werkgelegenheid.
- Het dorpse karakter van Ermelo en de buurtschappen kunnen prominenter verwoord worden in de doelen. Meerdere aanwezigen zien niet graag dat Ermelo zich steeds 'stadser' ontwikkelt.
- Aandacht voor erfgoed. Dat lijkt er wel in te zitten, maar mag explicieter worden gemaakt.
- Noaberschap, voor elkaar zorgen is belangrijk. Goed om dit onder 'samenredzaamheid' mee te nemen.
- Mobiliteit is misschien geen kernwaarde, maar wel essentieel bij alle keuzes die je maakt. Dit moet een integraal onderdeel zijn van alle keuzes.
- De groep jongeren en jongvolwassenen blijft wat onderbelicht. Het intercitystation in Harderwijk gaat leiden tot een toenemende druk op de woningmarkt in Ermelo. Dat is voor lokale jongeren nadelig. Hoe gaan we hiermee om?

- Na de vergrijzing wordt de oudere groep na verloop van tijd weer kleiner. Hoe houden we daar rekening mee? Vergrijzing is op een gegeven moment over het hoogtepunt heen. Dus het is belangrijk dat woningbouw flexibel is om op demografische veranderingen te kunnen inspelen.

En verder

- In het plenaire gesprek kwam naar voren dat integraliteit misschien wel het belangrijkste is bij de verdere uitwerking. Het gaat om een balans tussen de kernwaarden en de zorgvuldige afwegingen daarin per deelgebied. Daar ligt de uitdaging.
- Er kwam een vraag over hoe dit verhaal zich verhoudt tot de grootschalige woningbouwlocaties. Daar zit een duidelijk verband tussen. We richten ons nu eerst op de kernwaarden, doelen en opgaven in de hele gemeente. Daarna volgen in december de opgaven rondom woningbouwlocatie(s).

DEEL 2 GROEPSGESPREKKEN

Na de plenaire sessie zijn we in twee groepen uiteengegaan en heeft iedere organisatie een individuele reflectie gegeven op de kernwaarden en aanvullende opgaven meegegeven die in de omgevingsvisie aan de orde zouden moeten komen. Hierna volgt per groep een samenvatting van de opbrengst.

Samenvatting groep 1

- Er wordt aandacht gevraagd voor het voorzieningenniveau in het buitengebied. Nu lijken beslissingen soms los te staan van woningbouw. Je zou bij woningbouwvraagstukken altijd een relatie moeten leggen met zorg, onderwijs, bereikbaarheid, natuur, cultuurhistorie en bedrijvigheid. Nu wordt bijvoorbeeld eenvoudig meegewerkt aan de omzetting van een bedrijfslocatie naar wonen. En die woningen zijn vaak te duur voor de eigen inwoners, waardoor de bevolkingssamenstelling ook verandert. Dat geeft niet alleen druk op de sociale samenhang, maar ook op het wegennet en de kwaliteit van de leefomgeving. Bovendien heeft werkgelegenheid een positieve rol in een buurtschap (levendigheid, betrokkenheid, sponsoring, bijbaantjes etc.).
- De Telgter Eng staat onder druk, terwijl deze wel een bijzondere kwaliteit heeft. Het is een waardevol open gebied, maar heeft tot nu toe te weinig aandacht gekregen van de gemeente. Ook de provincie heeft de Eng in haar omgevingsvisie opgenomen.
- Aandacht wordt gevraagd voor de kwaliteit van natuur en landschap en de landbouw. De landbouw loopt tegen veel beperkingen aan, de inzet zou moeten zijn om de slag naar duurzame landbouw te maken.
- Ook is aandacht gevraagd voor wonen in de buurtschappen. Er is diversificatie van woningen nodig om alle generaties een kans te geven en de leefbaarheid te behouden. Sowieso is het in een klein buurtschap lastig om voorzieningen in stand te houden. Enige woningbouw is daarvoor nodig. Een belangrijke opgave is dan ook om voldoende vrijwilligers te behouden om voorzieningen te dragen. Er is blijvend aandacht nodig voor community building.
- Er is een dilemma tussen ontwikkeling en natuurbescherming. In principe zijn nieuwe woningbouwontwikkelingen en bedrijven niet goed voor het behoud van de natuur. Maar je kunt ook ruimtelijke knelpunten proberen weg te nemen en daardoor een positieve bijdrage leveren.
- In bestaande wijken zijn veiligheid en leefbaarheid belangrijke onderwerpen. Om te zorgen dat de samenredzaamheid sterk blijft en mensen niet buiten de boot vallen moet geïnvesteerd worden in de haarvaten van de samenleving. Plekken waar je elkaar kunt ontmoeten en waar inwoners initiatieven kunnen nemen zijn essentieel. Daarbij kan de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers inniger worden.
- Het woningaanbod in wijken is soms eenzijdig, wat doorstroming lastig maakt en ouderen soms dwingt te verhuizen. Ook wordt er veel scheef gewoond. Opgave is om het woningaanbod meer te diversifiëren binnen de wijk. Meer groen en minder overlast door auto’s kan helpen om meer naar buiten te gaan.
- Er zijn te weinig mogelijkheden voor ontmoeting, waardoor jongeren steeds meer op zichzelf zijn. Er zou meer aandacht moeten zijn voor de behoeften van jongeren en jongvolwassenen, ook om ze in Ermelo te kunnen behouden.

- Om een samenredzame samenleving te creëren voor de toekomst is een ander, meer gemixt woningaanbod nodig. Waarbij sommige doelgroepen gebaat zijn bij een woonplek dichtbij voorzieningen. Daartoe moeten we ook bereid zijn om wat meer de hoogte in te bouwen. Tegelijk zijn voorzieningen, ontmoetingsplekken en (als je wat verder weg woont) vervoer op maat nodig.
- Woningbouw is de grootste opgave. De vraag is hoe je het goede doet voor Ermelo. Inbreiding is voor veel doelen goed, maar er is ook ruimte voor andere zaken nodig. Dat vraagt zorgvuldigheid. De Horsterhoeve is een voorbeeld van aanbodgericht bouwen. Maar is dit het beste voor Ermelo? Dat vraagt om een integrale afweging met sociale aspecten. Maar ook mobiliteit speelt daarbij een rol. Horsterhoeve is volgens de fietsersbond nu vooral gericht op de auto. Als er meer aandacht is voor de fiets, maak je het mensen makkelijker om die keuze te maken. De vraag is wat je wilt faciliteren? Niet op wat er is, maar op wat je wilt, is het pleidooi.
- Bij woningbouw moet er veel aandacht zijn voor groepen zoals ouderen, jongeren en mensen met een kleine portemonnee. Dat vraagt anders bouwen en dat vraagt lef van de gemeente om daar regie in te nemen. Als voorbeeld wordt Dillenburg genoemd. Daar was het plan om gestapeld te bouwen. Door de hoge bomen daar zou dat goed inpasbaar zijn. Door bezwaren is het plan aangepast. Hier had de gemeente wat de groep betreft meer lef mogen hebben. Voor de samenleving is het soms beter om anders te bouwen.

Samenvatting groep 2

- De grote opgaven vragen om echte integrale keuzes van de gemeente. De oproep wordt gedaan om te stoppen met incidentele ontwikkelingen en te werken vanuit samenhang en één integrale visie. Dat is dan de basis om in te zoomen op deelgebieden en daar samenhangende keuzes te maken.
- Goed nadenken over wat het uitgangspunt is voor Ermelo in de toekomst. Wil Ermelo groeien of niet? Wat zijn de doelen en ambities voor de lange termijn? Eerst dat bepalen en daarna vanuit deze visie keuzes maken.
- Het belang van inwoners in Ermelo zou voorop moeten staan. Eerst kijken naar lokale opgaven en vraagstukken, dan naar grotere opgaven die van buiten op Ermelo afkomen. Niet alles hoeft in Ermelo te landen. Goed regionaal kijken en afstemmen.
- Ermelo zou niet te veel moeten gaan groeien. Ermelo moet wel Ermelo blijven. Het dorpse karakter behouden en de groei/woningbouw daarop afstemmen.
- Vooral woningen bouwen voor de behoefte die er is bij inwoners in Ermelo. Er is vooral behoefte aan woningen voor Ermelose starters en jongeren. Daarnaast zijn er steeds meer kleine huishoudens die vragen om betaalbare woningen.
- Grote woningbouw trekt juist mensen van buiten aan en dat geeft meer druk op de groene ruimte die zo kenmerkend en waardevol is.
- In het centrum zou meer gebouwd kunnen worden in lagen en minder grondgebonden woningen.
- Voor een sterke sociale cohesie en samenredzaamheid zijn goede voorzieningen en ontmoetingsplekken in elke buurt(schap) essentieel.
- Zorg dat de mobiliteit voor mensen goed is, met een verfijning van voorzieningen. Alles moet goed bereikbaar zijn per fiets, bijvoorbeeld door fietsstraten in de kern aan te leggen. Juist ook voor het toenemende aantal ouderen.

- De fietsverbindingen tussen de buurtschappen en het westelijk buitengebied en de bestaande kern zijn nu matig. Er liggen kansen om die te verbeteren.
- Mobiliteit in het centrum is een belangrijke opgave, het is steeds drukker met autoverkeer. Misschien is een éénrichtingscircuit voor autoverkeer een goede optie.
- In het westelijk buitengebied moeten echt keuzes gemaakt worden door de politiek. Er is nu sprake van een verrommeling rondom de buurtschappen en dat zou gestopt moeten worden.
- De opgaven en ruimteclaims zouden evenwichtiger over Ermelo verdeeld moeten worden. In Horst en Telgt heerst het gevoel dat alles nu terechtkomt in het westelijk buitengebied en dat leidt tot verrommeling en drukte op lokale wegen.
- Voorzieningen zijn daar niet meegegroeid met het aantal inwoners. Denk aan de basisschool die vol is en de fietsvoorzieningen. Dat is slecht voor de vitaliteit van de buurtschappen.
- In het oostelijk buitengebied is geen grote groei/woningbouw gewenst. Wel kleinschalig om buurtschappen te versterken. Zie ook lokale visie voor Speuld.
- Het Ermelose bedrijfsleven bestaat nu vooral uit dienstverlening, productie, toelevering, bouw, circulair. Belangrijk om dit te behouden en te kijken naar een ‘schuifpuzzel’ van bedrijven ten opzichte van woningbouw.
- Duurzame energie zou veel meer onderling (tussen bedrijven) uitgewisseld kunnen worden. Daarnaast is een groene aantrekkelijke inpassing van bedrijven gewenst, passend bij het karakter van Ermelo.
- De omgeving Horst en Telgt functioneert nu als kraamkamer voor kleine startende bedrijven. De vrijkomende agrarische gebouwen kunnen daarvoor gebruikt worden.
- We willen het groen behouden, maar er zijn ook nieuwe huizen nodig. Dat botst soms met elkaar. Daarom is het belangrijk dat we de groene verbindingen tussen natuurgebieden beschermen. Ook moeten we de weilanden behouden en goed onderhouden.
- Erfgoed is ook een belangrijke waarde en zit nu nog niet voldoende in de kernwaarden. We moeten ons hard maken voor het zichtbaar blijven maken van monumenten. Erfgoed en woningbouw kunnen goed samengaan. Erfgoed zou geïntegreerd moeten worden met de andere opgaven en thema’s.
- Ook is aandacht nodig voor fysieke veiligheid en het vervoer van gevaarlijke stoffen over A28 en spoor. Daarnaast brengen extremere weersomstandigheden veiligheidsrisico’s met zich mee, denk aan overstromingen of bosbranden.